

Megyénk dolgozóinak szociális ellátását vizsgálta a Veszprém megyei Népi Ellenőrzési Bizottság

HOSSZAS ÉS KÖRÜLTEKINTŐ vizsgálatot folytatott a Veszprém megyei Népi Ellenőrzési Bizottság. Feladata az volt, hogy megállapítsa: az egyes vállalatok vezetői biztosítják-e a dolgozók egészséges és kulturált munkaes életlehetőségeit, intézkedéseik megfelelnek-e a munkavédelmi előírásoknak?

A MUNKÁSSZÁLLÁSOK ellenőrzésénél általában rendet és tisztaságot állapítottak meg. A dolgozók pihenése, kulturális igényeinek kielégítése biztosítva van. A Veszprém megyei Építőipari Vállalat ajkai szállásán, az ipari tanulók veszprémi (Rózsa utcai), valamint az Ajkai Téglagyár, a Nemesgulácsi Gépállomás és a Szabadságpusztai Állami Gazdaság munkásszállásain azonban még sok a hiányosság, a kifogásolni való.

A FIATALKORÚAK ÉS TERHES NŐK FOGLALKOZTATÁSA is megfelel a Munka Törvénykönyvében előírt rendelkezéseknek. A megvizsgált 39 üzem közül mindössze három vállalatnál fordultak elő szabálytalanságok. Az Urkúti Mangánércbányánál nem tartják be az Mt. 95/a számú rendelkezését, mely szerint a terhes nőket a terhesség negyedik hónapjától kezdve nem szabad éjszakai munkára beosztani. Ennek ellenére Bíró Lászlóné dolgozót közvetlenül a születés megelőző hónapban is éjszakai munkában foglalkoztatták, valamint Horváth Lászlónét is terhessége kiméleti időszakában osztották be éjszakai munkába. Széplábi János 14 éves fiatalkorú — a munkatörvény tilalma ellenére — ugyancsak éjszakai munkában foglalkoztatták.

Az Ajkai Téglagyárban fiatalkorú dolgozókkal síneken gördülő csilléket tolatnak, holott ezt szigorú rendelet tiltja. Kovács Pál fiatalkorú 127 munkaórán, Molnár Olga 100 órán át, Giber István 15 éves fiút pedig 203 munkaórán dolgoztatták ebben a munkakörben. E szabálytalanságért a vállalat igazgatója felelős. A Zirci Sütőipari Vállalat is két fiatalkorú dolgozótól éjszakai munkában.

AZ ÜZEMI DOLGOZÓK ÉTKEZTETÉSE megveszerte megfelelő a követelményeknek. A helyiségek tiszták, a konyhai dolgozók rendszeres orvosi vizsgálata szabályszerű. Azonban e téren is akadnak még kirívó rendellenességek, amelyeket haladéktalanul ki kell küszöbölni. A Pusztamiskei Állami Gazdaság konyhaépülete közvetlen közelébe állított és trágyadombot helyeztek el, ami közegészségügyi szempontból megengedhetetlen. A Nagyesztergári Állami Gazdaság konyhája piszkos, az étkezőterem is rendezetlen, az asztalok nincsenek leterítve. Az élelmiszerek tárolása sem megfelelő.

A DOLGOZÓK TISZTÁLKODÁSI LEHETŐSÉGE általában kielégítő. Az üzemek létszámának megfelelően, jól felszerelt fürdők, mosdók és öltözők állnak rendelkezésre. A megvizsgált üzemek közül azonban feltűnő az Ajkai Téglagyár nemtörődősége, ahol a tisztálkodási lehetőséget egyáltalán nem biztosította a vállalatvezetés. Mindössze egyetlen mosdótál van elhelyezve a vállalat munkásszállásán, ahol sem fürdőszoba, vagy folyóvízes mosdókagylókkal ellátott helyiség nem áll a dolgozók rendelkezésére. Hasonló a helyzet a Szabadságpusztai Állami Gazdaságnál is, ahol egyáltalán nincs lehetőség a tisztálkodásra. Vízesapok felszerelve egyáltalán nincsenek, a munkásszálló mosdóiba ágyak vannak beépítve.

Ha figyelembe vesszük, hogy 39 üzem dolgozóinak szociális ellátását vizsgálták meg a népi ellenőrök, és mindössze a fentebb említett néhány rendellenességet állapították meg, — azt kellene mondanunk, hogy a helyzet megnyugtató. Látszólag, számszerűleg ha az is, mi mégis azt kívánjuk, hogy a legközelebbi ellenőrzésnél egyetlen kirívó esetet se észleljen az ellenőrzés.

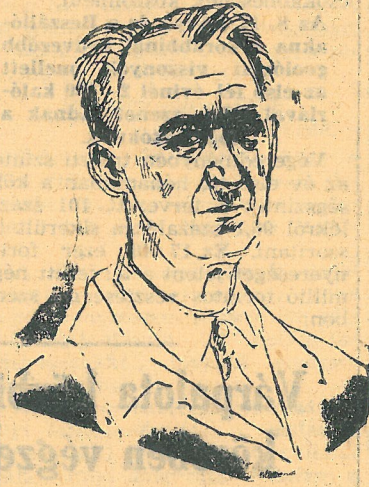
(H. K.)

NEVELÉS

A HÉTKÖZNAPOK SZERETETÉRE

— Szeretem az ipart, végtelenül szeretem! — Nekem szánja ezeket a szavakat ebben a műhelyben berendezett alagsori helyiségben, vagy csak önmagának? Nem tudom, de nem is fontos, hiszen mindenképpen őszinte, szívódlóval vallomás ez.

Olyan ember vallomása, aki a tanítói oklevél megszerzése után iratkozott be a műszaki főiskolára, s később néhány szakmunkásbizonyítványt is megszerzett mellette. Igaz, ehhez a körülmények is hozzájárultak, de teljes egészében nem lehet azok javára könyvelni a tényeket.

A TANÁR...

Egy időben MTH iskolai igazgató volt. Megismerni a mesterségeket, amelyekre az intézetükben a gyermekeket oktatják — erre törekedett. Sokféle szakma számára képeztek utánpótlást — hát sok szakmával ismerkedett. Különösebb túlzás nélkül lehet mondani, a cipőkészítéstől a gépkocsiszereleségig nagyon sok mindenhez ért, sok mindenben szakember. Ez pedig már túlmegegy azon a követelményen, amit az ipari tanulókat oktató nevelő elé is állíthatnánk. Több ez, mint a

pedagógus hivatástudata — ez az ipar, a gépek, a munka szeretete is! Büszkén meséli, hogy dolgozott autószerelő műhelyben, a legprecízebb munkát bízták rá, s az üzemvezető igen elégedett volt vele.

Ha nem szeretné a gyakorlati munkát, a sokféle szakma mind-egyikében nem találta meg azt, ami éppen azt a mesterséget szépé teszi, nem tudná a diákokat az egyenletek megoldása, a fizikai törvények megismerése, a helyesírás szabályainak elsajátítása mellett az élet ismeretére, a munka megbecsülésére nevelni. A diák rendszert olyannak látja a tantárgyat, amilyennek tanára bemutatja neki. Akarva-akarátlanul nevelője szemüvegén keresztül pillant be egy-egy tudományba.

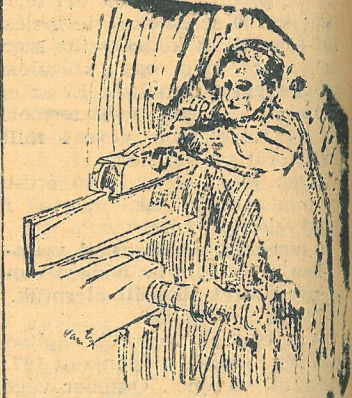
A Várpalotai Gimnázium növendékei heti két órán keresztül Bíró László tanártól tanulják, hogyan kell fogni a fűrészt, hogyan kell hajlítani a vasat, s elsősorban azt, hogy szeretni lehet, szeretni kell az ipart, a gyakorlati munkát.

Különösebben nem kell bizonyítani, hogy ebben az esetben sikerült is ez. Elég végigpillantani a műhelyben szorgoskodó fiatalokon. Azok, akik néhány hónappal ezelőtt nem tudták, hogyan kell megfogni egyik, vagy másik szerszámot, most nagy figyelemmel, és egészen ügyesen gyakorolnak. Ha valaki mégis téved, máris ott terem mellette tanára, kiveszi kezéből a szerszámot, megmutatja, hogyan lehet a legkisebb erővel a legjobb munkát végezni. Most saját maguknak dolgoznak. Az új iskola részére készítenek virágtartókat. Ötvenhatvan darab már ott sorakozik a polcokon. Egy részük még festetlen — ez a feladat a leányokra vár.

Nemcsak az asztalos szakmával ismerkednek a gimnazisták. Ha kell, megvárják a mosógépet is, az iskolai szemléltető eszközöket. Helyrehozták a szállítókészben elromlott varrógépet, betűt forrasztottak az írógépre. Eddig közel 11 ezer forint értékű munkát végeztek a polittechnikai oktatás ideje alatt. Otthon a szülők is örömmel látják, hétről hétre ügyesebbek a gyermekek. Más haszna is van a gyakorlati munkának — s pillanatnyilag talán ez a legfontosabb. A diákok a heti két órán szerelés, kovácsolás közben tapasztalják, bármilyen pályát választanak, mindenütt jól használhatják — vagy ahogyan egyik fiú megállapította: nem nélkülözhetik — a gimnáziumban tanultakat. Villanyszereléshez, motorjavításhoz és a többi szakmunkához sok olyan ismeretre van szükség, amelyet a négy év alatt a gimnáziumban elsajátítanak.

Letelt az óra, de senki sem rohan a teremből. Némelyik diákra kétszer, háromszor is rá kell szólni, fejezze be a munkát, tegye le a szerszámot — át kell adni a műhelyt a következő csoportnak, a legkisebbeknek.

Most az ötödik általánosba járók veszik birtokukba a műhelyt. Egyelőre még a külső szobában várakoznak, de addig sem tétlenkednek, amíg beljebb juthatnak. Az asztalon nagy halom papírszalag fekszik, azokat igyekeznek szép rendezés felgöngyöltetni. Az egyik apró emberke hol egyiket figyelmezteti, hol a másiknak ad utasítást.

...ÉS EGY TANÍTVÁNY

— Milyen joggon? — kérdezem a tanár elvtársától.

— Megteheti — ő a brigáduzető.

Egy kisfiú a gyalupadra maradt. Kezében kalapácsot szorít. Észrevette, hogy a jelmondat egyik betűje — amelyet gombostűvel erősítettek a falra — leesett. Azt helyezi vissza nagy igyekezettel. Onkéntelenül is mosolyogni kell, ahogy a két munkakabátos kisdíák egy lépéssel hátrább húzódnak, s úgy méregeti — egyes-e a visszahelyezett betű. Alig 10 éves, és mégis milyen igényes saját magával, munkájával szemben.

Nézzé meg azt a gyermeket — mutat egy okos, értelmes arcú fiúra a tanár. Paralizises volt. Szülei félték, hogy megerőltöttes lesz számára a gyakorlati munka, hiszen karját alig tudja mozgatni. Felmentést kértek, de lebeszéltem, mert szerintem a mozgós ilyen esetben csak használhat.

S igaza van. A kis diák már egy arasszal magasabba tudja emelni beteg karját. Nem marad le semmiben sem, mert ha kell, ha szüksége van rá, a brigád többi tagja segítségére van.

A tanrendben ezeknél a két óránál az áll: Polittechnika. Ugy is lehetne írni: munkára, a hétköznapi szeretetere, a közösségi életre nevelés tudománya.

(Miké)

A keszthelyi járás legkorszerűbb öltözője épül

KISZ szervezetünk egyik legutóbbi taggyűlésén elhatározta, hogy a közeljövőben korszerűsítjük a falu sporttelepét, elkészítjük itt a keszthelyi járás legkorszerűbb öltözőjét. A KISZ szervezet kezdeményezésére csatlakoztak az idősebbek is, s azóta vasárnapról vasárnapra társadalmi munkában folyik az építkezés.

Van már olyan fiatal, aki 40 munkaórát dolgozott az öltöző építésénél, és még mindig vállalja, hogy a következő vasárnapokon is részt vesz a munkában. Közülük is külön ki kell emelnünk Török Viktor elvtársat, aki nemcsak saját munkájával törődik, hanem barátait is buzdítja a társadalmi munkára. A leányok kö-

zül dícséretet érdemel Bán Matig, Fodor Rozália, Keserű Ibolya, aki minden alkalommal részt vett a munkában.

Elismeréssel kell szólnunk az idősebb segítőkőről, így elsősorban Tőreki Lajos, Scheffer József, Czenkl Ferenc, Takács Géza körművesekről, Lóránt János, Gál Rudolf, László Ferenc és Balogh Ferenc fuvarosokról, akik fiatalos lelkesedéssel végzik a társadalmi munkát.

Reméljük, hogy fáradozásuk nyomán valóban sikerül elérni célunkat, és április negyedikére elkészülhet az új, korszerű öltöző.

Gál Antal, sportköri intéző
Fáry József, KISZ-titkár
Vonyarcvashegy

OVÁLOV: A rézgomb

105

— Amint látják, Makarov órnagy nem is tagadja közeli kapcsolatunkat — fordult az elnökhöz, hol reá, hol énram pillantva macskaszemével. — Csak éppen szeretem kibújni a felelősségre vonás alól.

Az elnök szigorúan pillantott rá, és újra megigazította szemüvegét.

— Mit akar ezzel mondani? — Csak azt, hogy Makarov ugyanolyan kém, mint én — jelen: tte ki csengő, alig reszkető hangon. — Sőt talán még nagyobb!

Elhallgatott.

— Beszéljen, kérem — sürgette az elnök. — Beszéljen!

— A tengeren túli Hírszerző Iroda küldte őt ide — állította vakmerően az asszony.

Es elbeszélte találkozását Taylor úrral, elmondta, hogyan szerveztet meg, hogy én értékes hírekkel szolgáltam ennek a szervezetnek, hogy kiadtam a Gestapónak a nálam Csarusin néven rejtőzött kommunistát és partizánt... Csak azért mondta mindezt el, hogy engem magával rántson.

— És mivel tudja ön ezt bizonyítani? — kérdezte hidegen az elnök.

— Kérdezzék meg tőle! — kiáltotta olyan hangon, mintha ütést mérne rám. — Miért titkolja, hogy Stockholmban ötvenezer dollár van a folyószámláján?

Meg volt arról győződve, hogy a pénz a legnagyobb dolog a világon!

Felsorakoztatta a tényeket, és azt hitte, hogy nem tudok kibújni alólk, de nekem még arra sem maradt időm, hogy védjem magam.

— Ön szabad, Makarov elvtárs — fordult hozzám az elnök. Vátozatlanul hideg volt a hangja, szemében azonban meleg fény csillant meg. — A bíróság tud arról, hogy ki szentesítette Taylor tábornokkal folytatott tárgyalásait, ami pedig azt a pénzt illeti... — az elnök még a bankot is megnevezte, amelytől a hitellevelet kaptam, majd könnyedén meghajolt Jankowska felé, és szinte csak hozzá intézte szavait, így fejezte be: — Ami a pénzt illeti, azt megkaptuk Makarov elvtárs megbízása alapján, sőt el is költöttük, csak éppen nem arra, amire szánták...

Az elnökre pillantottam: bólintott, mintegy tudtomra adva, hogy távozhatom. A kijárat felé indultam.

— Andrej Szmjonovics — hallottam meg hirtelen Jankowska remegő hangját a hátam mögött. — Mindez nem igaz, nem volt igaz! Én mindezt csak azért mondtam, hogy megossza velem sorsomat... Azért, mert... Forduljon már meg! Azért, mert... én szeretem önt...

Én azonban nem fordultam meg. Tudtam, hogy csak ezzel akarja hazugságait indokolni, és tisztában voltam azzal, hogy utolsó mondata éppoly hazug, mint az egész élete.

Bűnügyi történet a kének aknamunkájáról a háború alatt

EPILÓGUS

A végére értem hát.

Sok idő telt el azóta, de emlékezeteimből még most sem tűnt el nyomtalanul mindaz, amelyet ebben a kéziratban leírtam.

Véget ért a háború, újra találkoztam azzal a lánnyal, akit szerettem. Amikor meghallotta halálhíreimet, nem hitte el, s ha hitte is valamelyest, nem adta másnak szívét. Türelemesen várt rám. Változatlan érdeklődéssel hallgatja rigai elbeszéléseimet, csak akkor komorodik el, ha Jankowska nevét említem...

Ivan Nyikolajevics Pronyin felkeresett háború után otthonomban. Természetesen első dolgom volt Zseleznov után érdeklődni.

— Hol van? Hogy van? Mi van vele? — Pronyin azonban kitért az egyenes válasz elől.

— Majd később — mondotta. — Ez nehéz kérdés...

Többet nem is szólt róla, s ebből megértettem, hogy Zseleznov további sorsa valóságos regény, és nyilvánosságra hozatalának még nem jött el az ideje.

Azután újra rigai életünkről beszélünk, közös örömeinkről, bánatunkról, viszontagságainkról.

— No és azt tudja-e, hogy mi lett az ön ügynökségével? — kérdezte Pronyin. — Hogy mi történt a „jácintokkal” és „tulipánokkal”?

— Valószínűleg letartóztatták őket — feleltem a találós kérdésre.

(Vége következik)